

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus

registrikood: 90007247

tänava/talu nimi, Lille tn 10

linn: Tartu linn

vald: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 51010

telefon: +372 7366120, +372 7366150

e-posti aadress: janika.ruusmaa@tartuloodusmaja.ee

veebilehe aadress: www.tartuloodusmaja.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	16
Bilanss	16
Tulemiaruanne	17
Rahavoogude aruanne	18
Netovara muutuste aruanne	19
Raamatupidamise aastaaruande lisad	20
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	20
Lisa 2 Raha	21
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	22
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	22
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	23
Lisa 6 Võlad töövõtjatele	23
Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	23
Lisa 8 Annetused ja toetused	24
Lisa 9 Tulu ettevõtlusest	25
Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	25
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	26
Lisa 12 Tööjõukulud	26
Lisa 13 Seotud osapooled	26
Aruande allkirjad	28
Vandeauditori aruanne	29

1. Üldinformatsioon

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (TKHK) on asutatud 8. aprillil 2002. aastal. Asutajad on Tartu linn, Eesti Maaülikool, AS Tartu Veevärk, SA Eestimaa Looduse Fond, MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing, MTÜ Eesti Roheline Liikumine, MTÜ Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering ja MTÜ Peipsi Koostöö Keskus.

Sihtasutuse nõukogus on kaheksa liiget, nõukogu esimees on Aret Vooremäe (Eesti Maaülikool). Sihtasutuse juhatus on üheliikmeline, juhatuse liige on Janika Ruusmaa.

Sihtasutus on Eesti loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia valdkonna huvihariduse katusorganisatsiooni [Eesti Teadushuvihariduse Liidu](#) asutajaliige.

Tartu loodusmaja huvikool on [Eesti Huvikoolide Liidu](#) liige.

Sihtasutus on Eesti esindaja ja koordinaator kahes rahvusvahelises võrgustikus:

- UNESCO ühendkoolide Läänemere Projekti (Baltic Sea Project - BSP) ja
- [EcoSchools](#) – ülemaailmse kestlike haridusasutuste võrgustikus.

Missioon

Hoiame ja õpetame hoidma tasakaalu inimese ja muu looduse vahel.

Visioon

Tartu loodusmaja on Eesti keskkonnahariduse majakas.

Põhiväärtused

- Keskkonnahoidlikkus
- Professionaalsus
- Loovus
- Pühendumus
- Empaatiline heatahtlikkus

Keskkonnavastutus

Tartu loodusmaja rakendab Euroopa roheline kontori keskkonnajuhtimissüsteemi ja huvikool keskkonnasõbraliku haridusasutuse programmi Roheline kool. Oleme tunnustatud kaugtöö tegija.

Struktuur

Sihtasutuse juhtimisorganid on nõukogu, juhatus ja nõukoda.

Sihtasutuse tegevusi pakuvad üksused on huvikool, koolituskeskus ja külastuskeskus.

Tugiüksused on kommunikatsioonituum, haldustuum ja finantsüksus.

2. Tegevuse ülevaade

2.1. Tartu loodusmaja huvikool

2022. aastal uuendati huvikooli õppekavasid ja viidi need vastavusse Tartu linna uue kvaliteedihindamise ja tegevustoetuste süsteemiga. Alates 2022/2023. õppeaastast on huvikoolil kolm õppesuunda: loodus- ja täppisteaduste suund (7 õppekava), tehnoloogiasuund (3 õppekava), kujutava kunsti ja käsitöö suund (4 õppekava).

2021/2022. õppeaastal tegutses huvikoolis 20 huviringi ja 62 gruppi nende huviringide raames.
2022/2023. õppeaastal tegutseb 18 huviringi ning 63 gruppi.

huviring	lapsi 2018	lapsi 2019	lapsi 2020	lapsi 2021	lapsi 2022
Eelkool: 4-7-aastastele					
Beebiring	-	24	32	24	34
Loomering	24	25	16	24	31
Puutööring	10	11	10	19	10
Loodusesõbrad	-	-	-	6	24
Põhikool ja gümnaasium					
Loomering HEV	-	-	5	3	-
Sinine labor (e-huviring)	-	-	-	11	-
Loodusesõbrad	154	162	108	56	41
Loomasõbrad	60	47	73	58	67
Zooloogia	117	136	130	122	130
Meisterdajad	-	6	8	23	31
Loodus kunstis	46	44	35	38	33
Matkaring	23	9	11	9	5
Puutööring	20	22	24	7	20
Ornitoloogiaring	14	13	15	7	6
Loodus- ja keskkonnauuringud	6	6	2	8	-
Geoloogia (kivimid, fossiilid, kristallid)	3	2	7	13	12
Loodusfotograafia	12	5	8	3	-
Väikesed loodusteadlased	41	36	24	16	-
Keskkonnasõbralik disain	-	11	14	14	17
Väikesed looduseuurijad	-	-	13	21	-
Tehnika ja taaskasutus	18	18	27	20	24
Veemaailm	4	4	6	2	-
Keskkonnaseire ja digilahendused	40	30	32	12	10
Teadus toidus	4	-	-	-	-
Loomering 1.-3. kl	-	6	6	-	-
Maailm lähedalt ja kaugelt	-	-	4	-	-
Loodusteadlased	-	-	-	-	47
Loodusesõbrad (hariduslike erivajadustega)	-	-	-	-	3
Taimetargad	-	-	-	-	4
Linnaloodus	-	-	-	-	5
KOKKU	606	617	605	516	554

Huvikoolis õppis 31.12.2022 seisuga **554 õpilast** (2021. aastaga võrreldes 38 õpilast rohkem).

- Tartu linn 488 õpilast, sh eelkoolis 99 last
- Kambja vald 16 õpilast
- Tartu vald 11 õpilast
- Kastre vald 10 õpilast
- Luunja vald 9 õpilast.

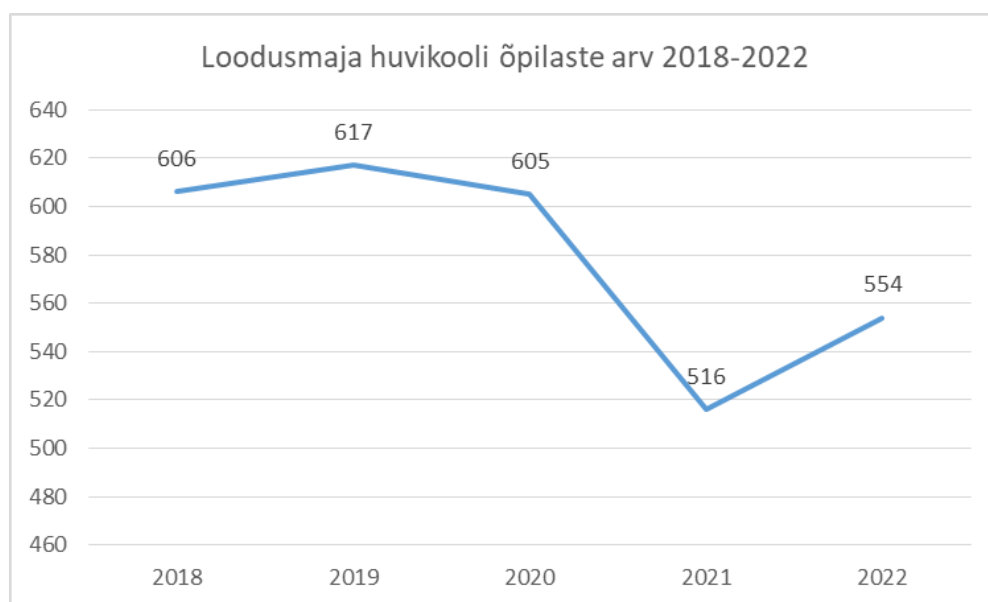
Väiksema arvu õpilastega on esindatud Elva, Nõo, Peipsiääre, Põlva, Setomaa ja Põltsamaa vallad.

2022/2023. õppeaastast tõusis huviringide õppemaks kõikides õppesuundades 22 eurole kuus. 2021/2022. õppeaastal oli õppemaks 18 eurot kuus ja tehnoloogia suuna ringides lisandus sellele 2 eurot kuus materjalitasu.

Ringitunnid toimuvad üks või kaks korda nädalas. Eelkooli ringitund kestab 60 minutit, 1.-12. klassi ringitunni kestvus on 90+ minutit. Õppekava täitmiseks valivad huviringide juhendajad nädalas järgmiste tunni planeerimise kombinatsioonide vahel:

- 2 x 60 min (1.klass) ringitund + väljasõidud ja ühisüritused
- 90 min ringitund + 45 min huvikooli sündmusteks õpilastega ettevalmistamine (konsultatsioonid)
- pikem kui 90 min ringitund + väljasõidud ja ühisüritused
- 135 min ringitund

Lisaks ringitundidele saavad õpilased osaleda looduslaagites, konverentsidel, konkurssidel, ühistel väljasõitudel, matkadel.

2022. aastal õppis huvikoolis 554 last, mis on 7% rohkem, kui eelmisel aastal.
Kooliealistest õpilastest 85% on Tartu linna elanikud ja 15% teistest omavalitsustest.

2.2. Koolituskeskus

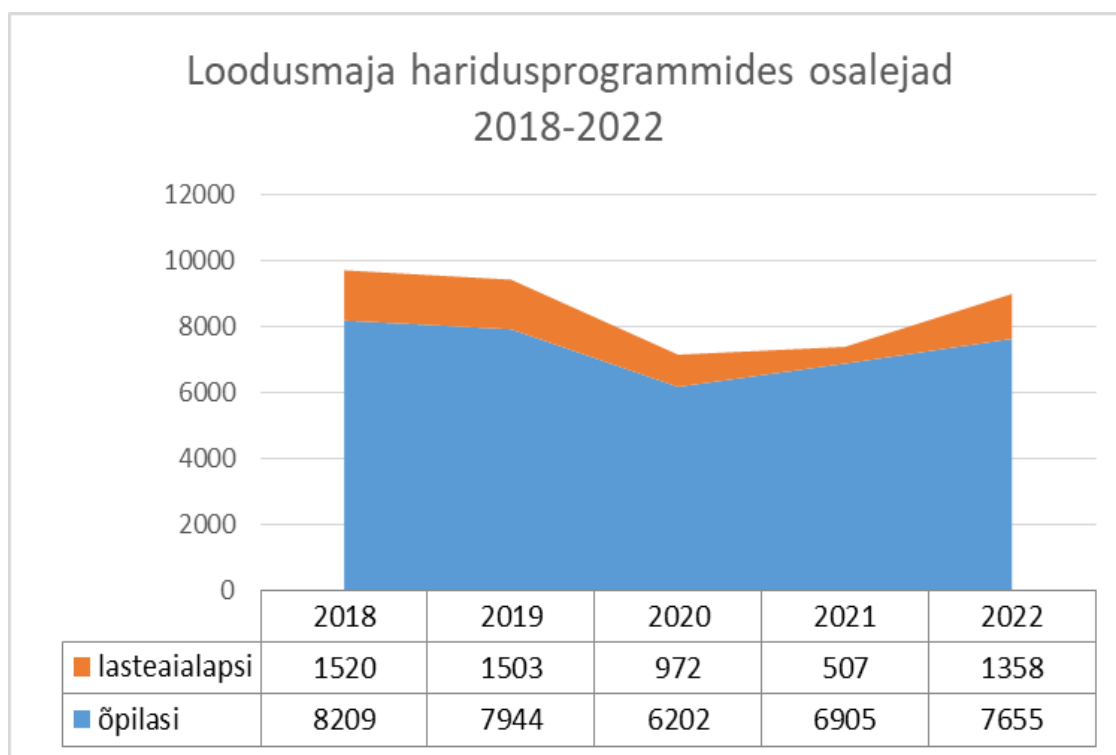
Õppeprogrammid koolidele ja lasteaedadele

Tartu Keskkonnahariduse Keskus pakub lasteaedadele 12 ja üldhariduskoolidele 35 erinevat teemat riiklikele õppekavadele vastavat programmi. Kõik alus- ja üldhariduse programmid on

läbinud kvaliteedihindamise ning saanud riikliku kvaliteedimärgise – läbimõeldud programm. 2022. aastal läbi viidud õppeprogrammide hulk ja osalejate arv:

Loodus- ja keskkonnateemalised õppeprogrammid 2022. aastal		
	rühmi	õpilasi
Aktiivõppeprogrammid loodusainetes Tartu linna haridusasutustele		
Koolid	39	773
Lasteaiad	1	17
Õppeprogrammid teistele Eesti haridusasutustele		
Koolid	289	5967
Lasteaiad	74	1040
Seenenäitusega seotud õppeprogrammid		
Koolid	50	915
Lasteaiad	20	301
Kokku	473	9013

Eesmärk oli teenindada 2022. aastal õppeprogrammidel 8000 last. Saavutasime 9013 lapse osaluse, mis on 22% rohkem kui eelmisel aastal ja 113% seatud eesmärgist.

Koolitused täiskasvanutele

2022.aastal toimus 56 koolitust: 48 täiskasvanutele ja 8 õpilastele. Keskmise koolituse pikkus oli 4 akadeemilist tundi. Kokku oli osalejaid 1534 ja koolituste maht kokku 6620 inimtundi. Lisaks toimus loodusmaja sisekoolitusi 568 inimtunni mahus. 2022a. toimusid järgmised koolitused:

Koolitused asutustele (27 tk)	Maht	Osalejaid
Roheline kool Viljandi Huvikoolile 7.01	3 akad.tundi	25
Ringmajanduse koolitus Albu Koolile loodusmajas 1.osa	3	30
Ringmajanduse koolitus Albu Koolile 2.osa	3	60
Rohelise kooli koolitus Albu Koolile 15.03	4	30
Fenoloogia õppepäev BSP koolidele 1.04	8	19
Õuesõppe koolitus Albu Koolile 25.04	6	20
Motivatsioonikoolitus Jardini meeskonnale 2.02	2	10
Rohelise kontori koolitus Pärnu Vabakoolile 3.03	6	20
Rohelise kontori koolitus Lääne-Harju vallale 5.05	6	25
Veebikoolitus õpetajatele PACKDEPO projekti raames 17.05	3	40
Veebikoolitus õpetajatele PACKDEPO projekti raames 25.05	3	57
Tartu LV koolitus töötajatele 25.05	4	8
Tartu LV koolitus praktikutele 30.05	4	8
Tartu LV koolitus praktikutele 13.06	4	32
Roheline raamatukogu Märjamaa raamatukogule 1.08	4	15
PACKDEPO koolituspäev 29.09	6	70
Botaanilise illustratsiooni kursus 8.10	6	12
Kalanduskoolitused Pärnu õpetajatele	4	20
Töötoad keskkonnahariduse konverentsil	2	50
Töötuba õpetajatele Tartu haridusfestivalil	3	15
Innovatsioonikoolitus Tallinna Õpetajate Majale	6	14
Jäätmekoolitus perepäeval 17.12	4	111
Jalgrattakool täiskasvanutele 5 korda	2	67
Koolitused Rohelise kooli võrgustikule (21 tk)		
Veebiseminar „Meie toimetulek ja kohanemisvõime muutuv maailmas“ 22.02	3	44
Veebiseminar „Kliimasõbralik kooliköök/ Lihafloor.ee“ 24.03	3	32
Veebiseminar „Õueala elurikkuse suurendamine“ 26.04	3	76
Meelte kool 12.05 ja 19.05	4	35
Õppeasutuste aiad: õppimine, loovus, teraapia 4 korda	4	94
Maailmaharidus ja globaalne kodakondsus 26.05	5	30
Õppereis Tallinna õppeaadasse 15.09	8	22
Õppereis Triinu permakultuuriaeda 20.09	8	16
Toidutaimede kasvatamine õppeaias 3 korda	4	53
Rohelise kooli 7 sammu I	2	55
Rohelise kooli 7 sammu II	2	29
Rohelise kooli 7 sammu III	2	23
Rohelise kooli 7 sammu IV	2	26
Kliimamuutustest lasteaedadele 8.11	3	55
Kliimamuutustest koolidele 24.11	3	18
KOKKU täiskasvanud osalejaid		1366
Koolitused õpilastele (8 tk)		
Jalgrattakool lastele 5 korda	12	90
Rohelise kooli õpilaste õppepäev Elurikkus Aegna saarel	6	28
Rohelise kooli õpilaste õppepäev Elurikkus ja kliimamuutused	6	25
Rohelise kooli õpilaste õppepäev Põllumajanduse keskkonnamõju	6	25
KOKKU õpilasi		168
KOKKU koolitustel osalejaid (täiskasvanud + õpilased)		1534

Rohelise kooli võrgustikuga on liitunud üle Eesti kokku 201 haridusasutust:

- 122 lasteaeda
- 79 kooli (sh 7 lasteaed-põhikooli, 1 lasteaed-alkool ja 4 HEV-kooli)
- 4 huvikooli

2022.a kannab keskkonnasõbraliku haridusasutuse märgist Roheline lipp 102 õppeasutust üle Eesti.

UNESCO ühendkoolide võrgustikuga on liitunud 58 kooli üle Eesti.

2022.a toimus 56 koolitust 7188 inимtundi mahus, mis on veidi rohkem kui seatud eesmärk (7000 inимtundi).

Rohelise kooli programmiga on liitunud 20% Eesti lasteaedadest ja 15% Eesti koolidest.

UNESCO ühendkoolide võrgustikus on 58 kooli.

Praktikandid

2022. aastal juhendasime loodusmajas 6 praktikanti (2021.a 8, 2020.a 5, 2019.a 22, 2018.a 15). Praktikandid olid Eesti Maailikoolist, Tartu Rakenduslik Kolledžist, Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžist ja Räpina aianduskoolist.

2.3. Külustuskeskus

Avatud tööpäeviti kl 10 – 18
suvekuudel T-R kl 10-18 ja L kl 11 – 16
E-post: info@tartuloodusmaja.ee
Telefon: 736 6120

Koduleht: www.tartuloodusmaja.ee
Virtuaaltuur: <https://www.tartuloodusmaja.ee/vtuur/>
Facebook: www.facebook.com/tartuloodusmaja
Instagram: www.instagram.com/tartuloodusmaja

#tartuloodusmaja #teeviitloodusejuurde #peregaloodusmajas

Tartu loodusmaja külustuskeskus koondab enda alla tegevused ja teenused, mille kaudu loodussõbralikku eluviisi ja keskkonnahoidlikke väärtusi edastada meelelahutuslikul ja harival moel peredele, noortele ja täiskasvanutele. Üksikkülastajatele ja peredele on majas püsinäitus “Läbipaistev loodusmaja”, mis tutvustab maja eripära, keskkonnasäästlikke ehitusvõtteid ja -materjale. Liigirikas talveaed, loomatuba, kilpkonnabassein, vahetuvad näitused, mängud ja avastusrajad nii majas sees kui maja ümbritseval pargialal pakuvad külastajatele põnevat ja harivat ajaveetmist. Loodusmajas toimuvad erinevad avalikkusele suunatud sündmused - loodusõhtud, perepäevad, filmiõhtud, keskkonnateemalised loengusarjad.

Selleks, et toetada laste, noorte ja täiskasvanute loodushariduslikke tegevusi, pakume võimalust pidada keskkonnasõbralikus võtmes laste sünnipäevi, rentida ruume koolituste, konverentside ja seminaride korraldamiseks, tähistada pulmi ja tähtpäevi.

Lisaks osaleme ka aktiivselt erinevatel avalike üritustel Tartu linnaruumis (linnaosapäevadel, festivalidel, Autovabaduse pst jm) pakkudes keskkonnaharidusliku sisuga tegevusi ja õpitubasid.

Majakülastused, sündmused jm teenused

Külastuskeskuse eesmärk oli 2022. aastal tuua majja 1000 piletiga külastajat, kellest 800 külastused olid prognoositud suvekuudele. Tegelik 2022. a tulemus oli 971 piletiga külastajat, kellest 343 ehk 35% käis suvekuudel.

Tegevused külastajatele 2022.aastal:

- Vaheldusrikas näituseprogramm
- Liigirikas talveaed, kilpkonnad ja kalad
- Audiogiid „Taimed räägivad”
- Külastusmängud ja avastusrajad
- Mänguväljakuga park ja lõbusad õuemängud
- Majasisesed uuenenud mängunurgad

2022.aastal oli loodusmajas 14 erinevat näitust:

- [8.02-3.03.2022](#) Andres Saagi samblikufotonäitus
- [24.03-30.04.2022](#) „Mals: pestitsiidivaba linn”
- [9.03-29.04.2022](#) Huvikooli õpetajate näitus „Paber, valgus ja vari” (Annika Pakk, Aili Elts ja Ülle Kaasik)
- [1.05-31.05.2022](#) „Looduse aasta foto 2020”
- 20.06-31.08.2022 Mirtel Kalamehe installatsioon „Mets”
- [1.06-31.08.2022](#) Suvine erinäitus „Hoi, mida armastad!”
- [8.06-31.08.2022](#) Marje Loide fotonäitus „Liblikate lummuses”
- [21.06-31.08.2022](#) Fotonäitus „Soomaa ühepuulootsik” (Aivar Ruukel ja Sandra Urvak)
- [1.05-30.09.2022](#) Õuenäitus „Tolmeldajate uuring” pargialal
- [13.09-16.09.2022](#) Tartu loodusmaja seenenäitus „Sõida seenele!”
- [21.09-30.11.2022](#) Torm Partsi plakatinäitus „Maailmalõpp: Korduma Kippuvad Küsimused”
- [21.09-30.11.2022](#) Anneli Kaasiku maalinäitus „Pintsliljäljed”
- 1.12.2022-8.01.2023 Huvikooli õpilaste näitus “Talilinnud”
- Tartu Loodusmaja huvikooli ringi "Loodus kunstis" õpilaste pidevalt uuenev näitus galeriikoridoris (kogu aasta vältel)

Ringi rändas 5 rändnäitust, mis olid üleval 32 õppeasutuses (koolides, lasteaedades, raamatukogudes, keskkonnahariduskeskustes jne). Keskmiselt oli rändnäituse laenutuse pikkus üks kuu. Rändnäitused:

- putukanäitus "Elu putukana/ga/ta",
- linnalooduse näitus "Ma pole külaline, ma elan siin",
- elurikkuse kao teemaline näitus "Kuues laine",
- keskkonnateemaline "Hoiame oma paradiisi",
- näitus "8 põhjust, miks eelistan sõita jalgrattaga”.

Külastada sai 7 avastusrada ning toimus [H2O külastusmäng](#):

- Päkapiku päästmise rada
- Talveaiamäng
- Audiogiid "Talveaiataimed räägivad"
- H2O külastusmäng koos suvise kliimamuutuste teemalise avastusrajaga
- Karurada
- Avastusrada „Piparkoogimehikese jälgedes”
- Loodusteaduste kastipeitus

Loodusmaja perepäevadel osales 2022.a kokku 1426 osalejat. Toimus 13 perepäeva, neist üks Ukraina peredele. Toimus 70 laste sünnipäeva ja 6 jõulupidu, 21 täiskasvanute pidu ning telliti 36 õpituba.

Laste teadus- ja kalastuslaagrites osales kokku 258 last. 2022.a toimus 3 linnalaagrit koolivaheaegadel, 4 kalastuspäeva ja 3 kahepäevast kalastuslaagrit.

Mobiilse keskkonnainfopunktiga osalesime 12 sündmusel Tartu linna eri piirkondades, sh autovabaduse puiestee, loodusfestival, teadlaste öö, linnaosade päevad ja festivalid.

Loodusmaja prügiraamide laenutus kogukonnaüritustele

Keskkonnateadlikult üritustel jäätmete sorteerimise eesmärgil laenutasid loodusmaja prügiraame alljärgnevad sündmused ja asutused:

- SA Kallaste Arendus
- Tartu Tudengipäevad
- Toome müks TÜ muuseumi üritus
- Kuldne Karikas
- Peipsiääre valla jaanipidu
- Emajõe suveteater
- Laulu- ja tantsupidu Viljandi lauluväljakul
- Annelinna Selts- Annelinna päevad
- Tartu Tudengipäevade Pannkoogihommik 2022

2022.a eesmärk 20 000 külastajat saavutati 100%. Tartu loodusmaja külastajate arv 2022. aastal oli 20 055, mis on 22% rohkem kui aasta varem.

2.4. Rahvusvaheline koostöö

2022.aastal

- lõppes Eesti-Vene koostööprojekt *GreenMind*,
- jätkasime rahvusvahelise Rohelise Kooli võrgustiku arendamist Eesti haridusasutustes,
- jätkus UNESCO ühendkoolide võrgustiku Läänemere Projekt (BSP),
- jätkus Horizon 2020 projekt *Allthings.Biopros – game changer in the bio-based economy*,
- algas Tartu 2024 projekt “Kasvades oma toiduga” (2022-2024) Eesti Mahekeskuse juhtimisel,
- algas rahvusvahelises koostöös õuesõppe projekti ettevalmistus koostöös Põhjamaadega (Rootsi, Norra, Soome),
- algas koostöö Norraga, Bodo2024 projekti *Connecting Waste* ettevalmistamiseks.

3. Tunnustused, saavutused

Tunnustused õpetajatele 2022:

- Helle Kont - Tartu linna õpetaja elutöö auhind huvikoolide kategoorias
- Mai-Liis Vähi – Tartu linna aasta huvialaõpetaja; aasta LTT valdkonna aasta huvialaõpetaja; üleriigilise õpilasleiutajate konkursil juhendaja preemia
- Tiina Lilleleht - Tartu linna aasta noortevaldkonna tegija - huvihariduse juhendaja

Tunnustused õpilastele 2022

Riiklik õpilasleiutajate konkurs:

- Grete Pärnapuu – I preemia 1.kooliastmes töö „Sõbrarobot“ eest (juhendaja Mai-Liis Vähi)
- Lotta Lea Arras – koostööpartnerite auhind, 2. kooliastme 1. koht töö „Veniv pudel“ eest (juhendaja Mai-Liis Vähi)

Noorte moekonkurss Moeke 2022:

Keskkonnasõbraliku disaini huviringi noored (juhendaja Pille-Riin Pärnsalu)

- eripreemia sotsiaalse teema käsitlemise eest moedisainis
- funktsionaalsete aksessuaaride eripreemia

4. Keskkonnavastutus

Tartu loodusmaja omab Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni poolt väljastatud **roheline kontori sertifikaati** ning keskkonnasõbraliku haridusasutuse märgist **roheline lipp**. Tunnetame keskkonnavastutust ja tegutseme vastavalt: meil on oma keskkonnapoliitika, mõõdame ja jälgime keskkonnamõju, võtame ette tegevusi selle vähendamiseks, käitume võimalikult keskkonnasäästlikult ning pakume seda võimalust ka loodusmaja klientidele ja külalistele. Võimaldame töötajatele kaugtöö tegemist.

Meie sammud väiksema keskkonnamõju nimel:

- Kogume loodumaja katuselt sadevett ja kastame sellega talveaeda.
- Toodame ise elektrit katusel asuva 31 päikesepaneeliga, mille koguvõimsus on 11,5 kWh
- Kogume liigiti 6 sorti jäätmeid ja suuname ringlusesse
- Kompostime biojätmed pargialal ja vihmaussikompostris
- Kasutame ümbertöödeldud ja valgendamata kontoripaberit
- Soodustame jalgsi ja rattaga liiklemist, meil on asutuse jalgrattad, katusealune jalgrattaparkla, pesemisvõimalus ja kevadeti isikliku jalgratta juhendatud hooldusvõimalus.
- Me ei kasuta ühekordseid nõusid ega luba seda teha ka loodumajas sündmuste korraldajatel.
- Õpetame asjade ja materjalide taaskasutust, keskkonnateadlikku käitumist huvikooli õpilastele, linnarahvale ja oma klientidele ning keskkonnasõbralikku sündmuskorraldust üliõpilastele.

Loodumajas on 1480 m² pinda, millest 130 m² moodustab talveaed. Päikeseelektrijaam on rajatud 2015. aastal ja täiendatud kahes osas: 2017. aastal ja 2022 aastal. Kokku on loodumaja katusel nüüd 31 päikesepaneeli koguvõimsusega 11,5 kWh. Jaam on ühendatud elektrivõrguga ja tarbimise ülejäägi, mis tekib suvekuudel, müüme elektripakkujale.

Alates 2015.aastast koostame eraldi keskkonnaaruande, kus analüüsime energia ja vee tarbimist, asjade ja teenuste hankeid, jäätmeteket, töökeskkonda ja kommunikatsiooni ning mõõdame ja avalikustame oma organisatsiooni ökoloogilise jalajälje. Keskkonnaaruanded avalikustame kodulehel: <https://www.tartuloodumaja.ee/roheline-kontor/>

2022.aastal tarbisime loodumajas:

- **78 654 kWh elektrienergiat**, mis on 3,5 % rohkem kui varasemate aastate keskmine (arvestamata pandeemia-aastaid). Tarbitud elektrienergiast moodustas 90 % ostetud roheline elektrienergia ja 10% loodumaja katusel asuva päikeseelektrijaamaga toodetud energia.

Loodumaja päikesepaneelid tootsid 2022.a 7700 kWh elektrienergiat, mis on 63% rohkem kui eelmisel aastal, sest lisandus 12 paneeli.

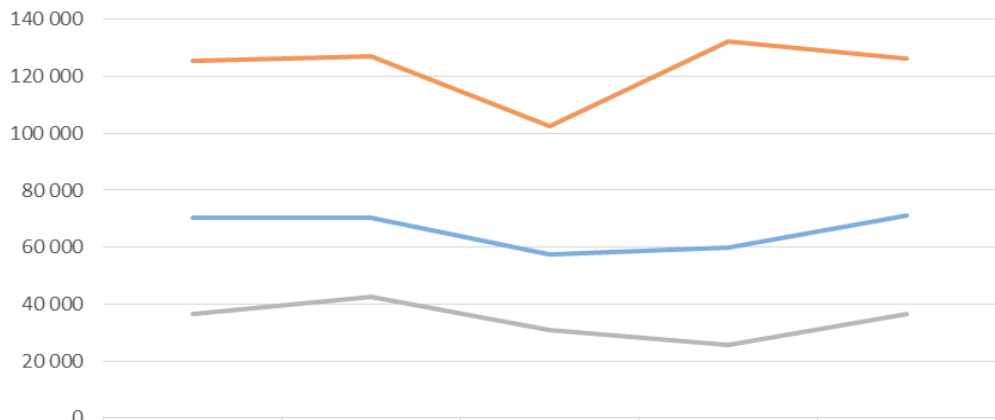
- **126 243 kWh soojusenergiat** ruumide kütmiseks ja sooja tarbevee tootmiseks, mis on toodetud peamiselt kohalike kütuste (hakkepuu ja freesturvas) baasil. See teeb keskmiselt 7,1 kWh/m² kuus.

Soojusenergiat tarbisime 4,2 % rohkem kui varasemate aastate keskmine.

- 328 m³ vett, millest 11% moodustas katuselt kogutud vihmavesi. Tarbisime 293 m³ trassivett. See on keskmiselt 24 m³ trassivett ja 3 m³ vihmavett kuus.

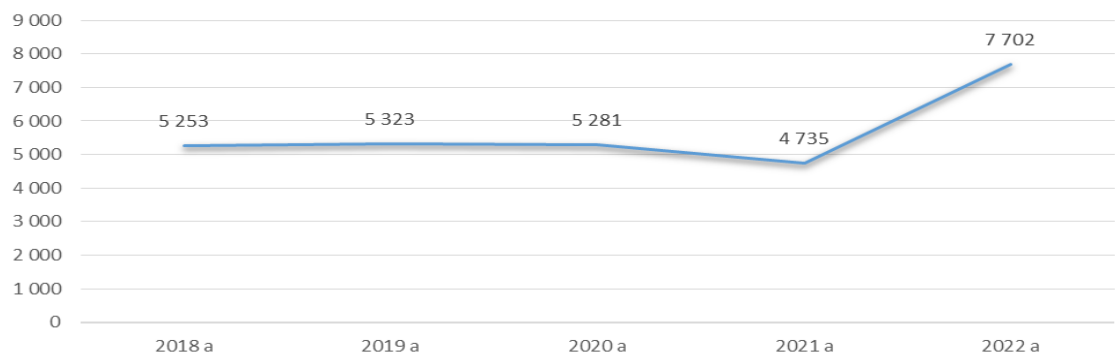
Vett kasutasime 16% vähem kui varasemate aastate keskmine (arvestamata pandeemia aastaid).

Loodusmaja energiatarbimine ja igapäevane külastuskoormus 2018-2022

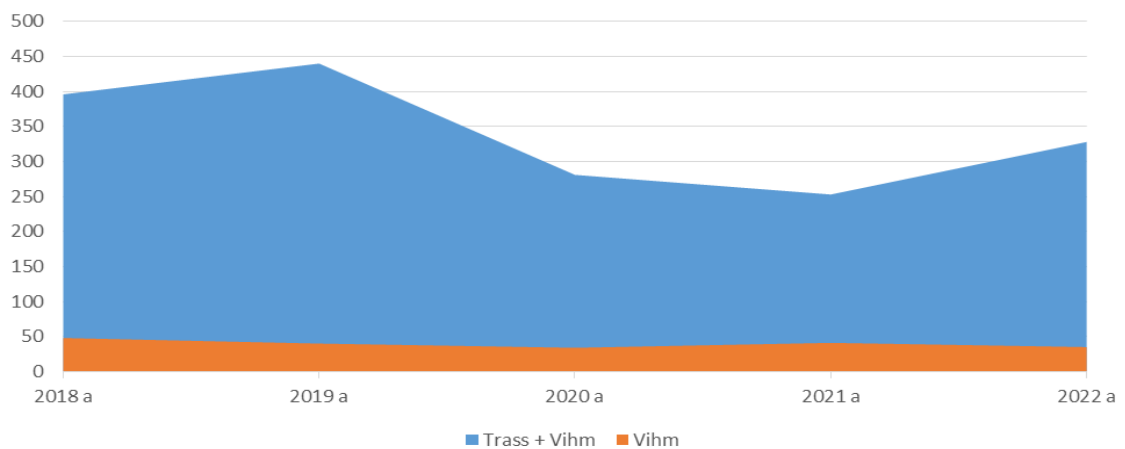

	2018	2019	2020	2021	2022
elekter kWh	70 275	70 142	57 576	60 019	70 952
soojus kWh	125 423	127 061	102 425	132 491	126 243
külastajad	36 511	42 450	30 915	25 826	36 399

Oma toodetud elekter/kwh 2018-2022

Vee tarbimine koos vihmavee kasutusega/m3 2018-2022

Jäätmetest sorteerime eraldi pandimärgiga pudelid, pakendid, biolagunevad jäätmed, patareid, paberi ning olmejäätmed.

2022.a tekitasime 16,9 m³ segaolmejäätmeid, mis on keskmine võrreldes eelmiste aastatega (arvestamata pandeemia aastaid). Suunasime taaskasutusse 12 m³ paberit, mis 30% rohkem kui eelmistel aastatel, ja 6,5 m³ pakendeid.

Pakendijäätmete hulk on vähenenud 23% võrreldes eelmiste aastate keskmisega (arvestamata pandeemia aastaid).

Kontoris kasutame peamiselt ümbertöödeldud kontoripaberit. Prindime reeglina kahepoolset. Me ei kasuta koolitustel, laagrites jt üritustel ühekordseid papp- ja plastiknõusid. Samuti ei ole see lubatud ka teiste korraldajate poolt loodusmajas toimuvatel üritustel. Selle asemele pakume omalt poolt tasuta kohapeal kasutamiseks kohvi- ja teenõusid ning laenutame bambusest korduvakasutatavaid piknikunõusid.

Tartu loodusmaja ökoloogiline jalajälg on 17,9 ha-a (globaalhektarit aastas), mis taandatuna ühe töötaja kohta on 0,9 ha-a. Optimaalne on 1 inimese kohta 1,7 ha-a.

5. Kokkuvõte

Indikaatorid	Eesmärk 2022	Tulemus 2022	Eesmärk 2023
Huvikooli õpilaste arv	600	554	600
Haridusprogrammides osalenud õpilaste arv	8 000	9013	9000
Koolituste maht täiskasvanutele (inimtund)	7 000	7188	8000
UNESCO BSP koolide arv	60	58	60
Rohelise kooli programmiga liitunud õppeasutused	-	199	210
Loodusmaja ürituste küllastajate arv, sh piletiga küllastajate arv sh suvised küllastajad	20 000 1 000 800	20 055 971 343	20 000 1 000 600

Tartu loodusmaja kollektiiv 2022.a detsembris

6. Finantssuhtarvud

<u>Lähteandmed (euro)</u>	2022	2021	2020
Käibevara	326 419	222 093	281 465
Lühiajalised kohustused	161 096	94 101	160 422
Raha	283 053	144 928	227 109
Kohustised	161 096	94 101	160 422
Varad	326 419	222 093	281 465
Varud	1 576	243	445
Aruandeaasta kasum	37 322	6 949	-25 274
Omakapital	165 324	127 992	121 043

Finantssuhtarv	Valem	2022	2021
Puhas käibekapital ehk töökapital	Käibevara-Lühiajalised kohustused	165 323	127 992
Töökapitali suhe lühiajalistesse kohustustesse	Töökapital/Lühiajalised kohustused	1,03	1,36
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara / Lühiajalised kohustused	2,03	2,36
Maksevalmiduse kordaja	Raha / Lühiajalised kohustused	1,76	1,54
Võlakordaja	Koguvõlgnevus / Varad	0,49	0,42
Likviidsuskordaja	Käibevara - Varud / Lühiajalised kohustused	2,02	2,36
Koguvara tulutoovustase (ROA)	Aruandeaasta kasum/Keskmine varad	0,11	0,03
Omakapitali tulutase (ROE)	Aruandeaasta kasum/Keskmine omakapital	0,23	0,05

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	283 053	144 928	2
Nõuded ja ettemaksud	41 790	76 922	3
Varud	1 576	243	
Kokku käibevarad	326 419	222 093	
Kokku varad	326 419	222 093	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	161 095	94 101	5
Kokku lühiajalised kohustised	161 095	94 101	
Kokku kohustised	161 095	94 101	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	1 342	1 342	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	126 650	119 701	
Aruandeaasta tulem	37 332	6 949	
Kokku netovara	165 324	127 992	
Kokku kohustised ja netovara	326 419	222 093	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	597 469	606 616	8
Tulu ettevõtlusest	299 131	166 235	9
Muud tulud	3 953	1 260	
Kokku tulud	900 553	774 111	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-136 349	-102 045	10
Jagatud annetused ja toetused	-2 036	-1 456	
Mitmesugused tegevuskulud	-125 949	-111 809	11
Tööjõukulud	-598 908	-551 878	12
Kokku kulud	-863 242	-767 188	
Põhitegevuse tulem	37 311	6 923	
Muud finantstulud ja -kulud	21	26	
Aruandeaasta tulem	37 332	6 949	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	37 311	6 923	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	35 132	-23 011	3
Varude muutus	-1 333	202	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	66 994	-66 321	6
Kokku rahavood põhitegevusest	138 104	-82 207	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	21	26	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	21	26	
Kokku rahavood	138 125	-82 181	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	144 928	227 109	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	138 125	-82 181	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	283 053	144 928	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2020	1 342	119 701	121 043
Aruandeaasta tulem		6 949	6 949
31.12.2021	1 342	126 650	127 992
Aruandeaasta tulem		37 332	37 332
31.12.2022	1 342	163 982	165 324

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Avaliku sektori finantsarvestuse- ja aruandluse juhendid.

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse tulemiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1 alusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud EURodes.

Finantsvarad

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid.

Finantsvara ja –kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui asutus kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil asutus saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha

Rahana kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite ja rahaturufondi osakuid. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid.

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 360 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisenähtena.

Varud

Varudena kajastatakse Külustuskeskuses müügile võetud brožüürid ja muud materjalid ning kaubad, mida kajastatakse soetushinnas.

Varud inventeeritakse kord aastas perioodil november- detsember. Varud kantakse kuluks FIFO meetodil.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Seisuga 31.12.2022 sihtasutusel põhivara arvel ei ole.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5000 eurot

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Annetustena kajastatakse äriettevõtete poolt ning eraisikutelt laekuvaid summasid, millel on või pole kindel finantseerimise eesmärk laekumise hetkel määratud.

Saadud annetus kajastatakse kasumiaruandes tuluna.

Tegevuskulude sihtfinantseerimiseks saadud vahendid kajastatakse tuluna kulu tekkimise perioodil. Kasutamata sihtfinantseerimise jäägid avalikustatakse sihtfinantseerimise lisa nr 7.

Tegevustoetusena kajastatakse Tartu Linnavalitsuse tegevustoetused huvikooli ülalpidamiseks, loodusmaja majandamiseks, sihtasutuse üldiseks juhtimiseks ja Tartu Linnavalitsuse poolt rahastatud väikeprojektide läbiviimiseks. 2022 aastal saime toetusi Haridus- ja Teadusministeeriumist, Eesti Teadushuvihariduse Liidult.

Konkreetsete tegevuskuludena sihtfinantseeritud projektide otseselt seotud kulused kajastatakse sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otseste kuludena. Muude tegevuskulude sihtfinantseerimise ja tegevustoetuste arvelt teostatud kulused kajastatakse tegevuskuludena. Kui toetuse andja vajab täpset kulude-tulude väljavõtet raamatupidamisest, vormistatakse antud toetus projektina.

Tulud

Tulud kajastatakse saadud või saada olevas õiglasest väärtuses võttes arvesse kõiki allahindlusi ja soodustusi. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Toetused ja annetused kantakse tuludeks nende laekumise või kätte saadavaks muutumise momendil.

Seotud osapooled

Seotud osapooltena kajastatakse sihtasutuse asutajaid, juhatuse ja nõukogu liikmeid, nende lähikondlasi ja otseselt nendega seotud ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Raha kassas	1 324	2 018
Raha pangakontodel	281 729	142 910
Kokku raha	283 053	144 928

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	20 623	20 623	
Ostjatelt laekumata arved	20 623	20 623	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	226	226	4
Laekumta annetused ja toetused	20 941	20 941	7
Kokku nõuded ja ettemaksed	41 790	41 790	
	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	18 136	18 136	
Ostjatelt laekumata arved	18 136	18 136	
Muud nõuded	10	10	
Viitlaekumised	10	10	
Laekumata annetused ja toetused	58 776	58 776	7
Kokku nõuded ja ettemaksed	76 922	76 922	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2022		31.12.2021	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	0	7 271	0	5 626
Sotsiaalmaks	0	14 812	0	12 104
Kohustuslik kogumispension	0	661	0	519
Töötuskindlustusmaksed	0	997	0	813
Ettemaksukonto jääk	226		0	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	226	23 741	0	19 062

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	18 111	18 111	
Võlad töövõtjatele	16 987	16 987	
Maksuvõlad	23 741	23 741	4
Saadud ettemaksed	22	22	
Muud saadud ettemaksed	22	22	
Tulevaste perioodide tulud sihtfinantseerimisest	102 234	102 234	
Kokku võlad ja ettemaksed	161 095	161 095	
	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	17 468	17 468	
Võlad töövõtjatele	14 798	14 798	
Maksuvõlad	19 062	19 062	4
Saadud ettemaksed	122	122	
Muud saadud ettemaksed	122	122	
Tulevaste perioodide tulud sihtfinantseerimisest	42 651	42 651	
Kokku võlad ja ettemaksed	94 101	94 101	

Lisa 6 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Töötasude kohustis	137	0
Puhkusetasude kohustis	16 256	13 883
Võlg aruandvale isikule	595	915
Kokku võlad töövõtjatele	16 988	14 798

Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2020		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2021		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Keskkonnainvesteeringute Keskus	45 745	40 655	83 414	1 023	132 232	58 776	4 510	
Haridus- ja Teadusministeerium	6 249	18 000	13 827	0	25 578	0	0	
Läti partnerid	0	0	12 496	0	10 468	0	2 751	
Venemaa ja partnerid	0	34 624	23 104	0	44 810	0	14 449	
Saksamaa ja partnerid	0	20 941	0	0	0	0	20 941	
SA Eesti Teadusagentuur	0	2 000	0	0	2 000	0	0	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	51 994	116 220	132 841	1 023	215 088	58 776	42 651	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	51 994	116 220	132 841	1 023	215 088	58 776	42 651	3,5
	31.12.2021		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2022		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Keskkonnainvesteeringute Keskus	58 776	4 510	191 698	1 053	157 681	20 941	0	
Keskkonnaministeerium	0	0	95 581	0	46 581	0	49 000	
Teadusagentuur	0	0	19 975	0	0	0	19 975	
Saksamaa partnerid	0	20 941	12 318	0	0	0	33 259	
Läti partnerid	0	2 751	0	2 029	772	0	0	
EL partnerid ja Venemaa	0	14 449	28 531	0	42 981	0	0	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	58 776	42 651	348 103	3 082	248 015	20 941	102 234	3,5
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	58 776	42 651	348 103	3 082	248 015	20 941	102 234	

Lisa 8 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	348 227	369 178	
Mittesihtotsarbelised annetused ja toetused	1 227	2 107	
Sihtotstarbelised tasud (projektide tulud)	248 015	215 088	7
Töötukassa tegevustoetus	0	20 243	
Kokku annetused ja toetused	597 469	606 616	

Rahalised ja mitterahalised annetused			
	2022	2021	Lisa nr
Rahaline annetus	1 227	2 107	
Kokku annetused ja toetused	1 227	2 107	

Lisa 9 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2022	2021
Koolitused lastele ja täiskasvanutele	240 475	128 763
Koolitused ja muu majandustegevus	58 656	37 472
Kokku tulu ettevõtlusest	299 131	166 235

Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2022	2021
Energia	13 945	5 900
Elektrienergia	11 420	3 405
Soojusenergia	2 525	2 495
Transpordikulud	18 046	5 030
Üür ja rent	2 678	7 598
Mitmesugused bürookulud	3 191	7 476
Lähetuskulud	713	0
Koolituskulud	4 720	2 710
Ürituste organiseerimisega seotud kulud	79 795	58 774
IT korrashoid, arendus	3 483	3 311
Hoone korrashoiu materjalid ja teenused	813	1 609
Õppevahendid	8 965	9 637
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	136 349	102 045

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2022	2021
Energia	15 243	9 543
Elektrienergia	9 232	5 612
Soojusenergia	6 011	3 931
Veevarustusteenused	834	396
Mitmesugused bürookulud	7 363	6 283
Lähetuskulud	192	274
Koolituskulud	5 808	4 120
Transpordikulud	1 421	1 503
Näituste ja ürituste korraldamise kulud	11 691	23 006
IT- hooldus, remont, tarvikud	19 603	24 259
Hoone remont, hooldus, tarvikud	58 913	40 549
Õppevahendid	4 881	1 876
Kokku mitmesugused tegevuskulud	125 949	111 809

Lisa 12 Tööjõukulud (eurodes)

	2022	2021
Palgakulu	445 658	411 002
Sotsiaalmaksud	149 638	138 592
Isikliku sõiduauto hüvitis	3 612	2 284
Kokku tööjõukulud	598 908	551 878
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	176 924	162 834
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	21	23

Lisa 13 Seotud osapooled (eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2022	31.12.2021
Nõuded ja ettemaksud		
Asutajad ja liikmed	0	4 464
Kokku nõuded ja ettemaksud	0	4 464
Võlad ja ettemaksud		
Asutajad ja liikmed	314	37
Kokku võlad ja ettemaksud	314	37

MÜÜDUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	39 449	24 624
Kokku müüdud	39 449	24 624

OSTETUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	2 446	16 245
Kokku ostetud	2 446	16 245

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2022	2021
Arvestatud tasu	33 034	26 292

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 27.03.2023

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
JANIKA RUUSMAA	Juhatuse liige	27.03.2023

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2022 ning tulemiaruanne, rahavogude aruanne ja netovara muutuste aruanne eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2022 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditiitori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatses kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Vilja Kübar

Vandeauditiitori number 276

Auditiõrübüroo Fides OÜ

Auditiõrõrettevõtja tegevusloa number 234

Vanemuise tn 21a, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond, 51003

27.03.2023

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
VILJA KÜBAR	Vandeaudiitor	27.03.2023

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muu huvikoolitus	85529	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7366150
Telefon	+372 7366120
E-posti aadress	janika.ruusmaa@tartuloodusmaja.ee
Veebilehe aadress	www.tartuloodusmaja.ee